

Цариця

Тодось Осьмачка

"Став цариці я служити,
щоб дружині вже не жити"

1.

Гей, до тебе, до тебе так серце з грудей
ломить ребра безумно собою,
і ніхто зупинити його із людей
не здолає від теплого бою,
що розгоном іде в предчутті молодім
несподіваним для моїх років,
ніби в грудні в полях над заметами грім
розбиває морози жорстокі.
Тільки що за проклята подвійність така
в почутті побивання дурного,
що виводить у поле мене, мов рука,
і спиняє під місячним рогом?
І хоч знаю, що ти у бараці без лун
може в душу вдивляєшся тихо,
тільки я своє серце держу на бігун,
може з півдня підхопиться вихор,
аби вогкістю хвиль подихнув мені він,
що в напечених скелях гуркоче
і нагадує блиск і напругу колін,
і твій рот, і шаленство дівоче.
І мені буде досить, коли молоду
в серце радість укину хвилеву
так, немов підданцеві у пишнім саду,
як побачить свою королеву.

2.

І хоч знаю, що ти недалеко, мов квіт,
припадаєш до шибки в бараці,
я справляю биття свого серця й на Схід,
знебуваючись гірш, як від праці:
може співи бадьорих півнів у диму

розженуть чорні зариси драми
так самісінько, як вони вдосвіта тьму
розганяють у нас над церквами.

І не буде по небі сьогодні іти
вічне сонце з притаєним ревом,
тільки будеш землею проходити ти,
найкрасніша моя королево!

Та від босих твоїх молодесеньких ніг
буде більше, ніж в сонця є, ласки,
доки знов золотий серед світа поріг
до зірок переступиш та казки.

І від сукні твоєї блакитний кінець
ще ніжніший за пах полуниці
від лісів та лугів понесуть навпростець
мені в серце зворушені птиці.

3.

І тривога лютіше єство моє ссе
і кругом безпорадно дивлюся,
що нічого стихія мені не несе
і жадання погаснути мусять...

Бо не розумом був між людьми і в гаях,
що сподіванок ждав, ніби коней,
коли ти у бараці, Царице, моя,
а не в світі, що в безвісті тоне...

Коли ти у бараці тут близько сидиш
із чужим, ніби хмара, народом,
а що серце своє, то від мене держиш
ти за Північчю, Півднем і Сходом.

І хоч би океанськими бурями я
тебе кликав і нині й зимою,
то й тоді ти, Царице, жорстока моя,
не хитнула б для мене й косою . . .

І була б ти така без усяких зусиль,
ніби берег північного моря,
об який розбиваються гуркоти хвиль
і про вічну розпуку говорять.

І тоді, як народ для твого співця
в лісі зріже на цвинтар клен-древо,
не читатимеш горя з могого лица,
загадкова якась Королево!

І якби тобі хто і про правду мою

розповів щиросердно з журбою,
що не хочу вже я ні пташок у гаю,
ні вітрів тих, що повні тобою,
і в Баварії десь, у німій чужині,
ні для кого не свій і для люду
без любови й страждання лежу у труні
до останнього Божого Суду,
то й тоді ні єдиної навіть сльози
не вронила б на яму глибоку,
бо вже видно, що ти не Цариця єси,
а звичайная Баба нівроку!